
SPOORPARK TILBURG
EEN GRENSVERLEGGEND BURGERINITATIEF

Tilburg, januari 2017

In oktober 2015 verzocht wethouder Berend de Vries ondergetekende een regiegroep samen te stellen die belast werd met 'het vormgeven van het besluitvormingstraject aangaande de inrichting van het binnenstedelijk gelegen (voormalige) Van Gend en Loosterrein in Tilburg'.

Die regiegroep doet in deze rapportage verslag van het door haar gevolgde proces van burgerparticipatie, de verrichte werkzaamheden en de resultaten daarvan.

Aangetekend wordt dat het een uitdagende en interessante opgave betrof, waaraan door de leden van de regiegroep met overgave en enthousiasme is gewerkt.

Wij hopen dat het door ons verrichte werk en de resultaten ervan bij zullen dragen aan een voortvarende realisatie van een fantastisch nieuw stadspark dat niet alleen op een bijzondere wijze tot stand is gekomen, maar bovenal een aanwinst voor Tilburg en haar inwoners zal blijken te zijn.

Mede namens de leden van de regiegroep VGL-terrein,

Johan Dunnewijk

BURGERINITIATIEF

Een paar jaar geleden kocht de gemeente Tilburg het (voormalige) Van Gend en Loosterrein (VGL-terrein). Het terrein is 7,5 ha. groot, is centrum-stedelijk gelegen en maakt deel uit van de spoorzone die volop in ontwikkeling is. Na aankoop is het VGL-terrein gedeeltelijk gesaneerd.

Over de toekomstige bestemming van het terrein zegt het Coalitieakkoord 2014-2018: *'Wij kiezen voor het Van Gend en Loosterrein een combinatie van groen en leisure. Oftewel in het midden een park met landelijke, groene activiteiten en aan de beide uiteinden ruimte voor vestiging van vrijetijdsvoorzieningen. Zolang er nog geen concrete plannen zijn kunnen er tijdelijke activiteiten plaatsvinden zoals een stadscamping of stadslandbouw. De betrokkenheid van de bewoners blijft belangrijk.'*

In juli 2014 wordt er een 'regieteam' ingesteld om de voornemens uit te werken.
Deelnemers aan dit regieteam zijn de Stichting Hart van Brabantpark, de wijkraden Noordhoek en Goirke-Hasselt/ Bouwmeesterbuurt, Midpoint, Beach Tilburg en de gemeente Tilburg.

Met het door hen opgestelde Plan van Aanpak (april 2015) wordt door het College van B&W ingestemd (14 juli 2015). Het regieteam krijgt de opdracht de verdere voorbereiding en uitvoering van de voornemens op zich te nemen. 'Overheidsparticipatie', een nadrukkelijke doelstelling in het Coalitieakkoord 2014- 2018, dient hier te worden verwezenlijkt.

Terzijde, wij geven de voorkeur aan de term 'burgerparticipatie'.

In de nazomer van 2015 groeit het besef dat het gewenst is de verantwoordelijkheden van planindieners en planbeoordelaars van elkaar te scheiden. De verantwoordelijk wethouder, Berend de Vries, doet daarom Johan Dunnewijk - voorheen werkzaam als directeur-bestuurder van woningcorporatie WonenBreburg - het verzoek een nieuwe en in bovenstaande zin onafhankelijke regiegroep samen te stellen en hiervan als voorzitter te fungeren.

Op 16 oktober 2015 wordt dit tijdens de zogeheten 'aftrapbijeenkomst' door de wethouder publiekelijk bekend gemaakt.

REGIEGROEP

De beoogd voorzitter is van mening dat de regiegroep moet worden samengesteld uit mensen die:
volstrekt onafhankelijk zijn en blijven m.b.t. de toekomstige activiteiten of functies op het VGL-terrein,
'iets' hebben met de stad Tilburg, over relevante netwerken beschikken en zin en tijd hebben - óf te maken - hier als vrijwilligers hun schouders onder te zetten.

Een evenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen wordt nagestreefd. De omvang van de regiegroep moet met het oog op de vereiste slagkracht beperkt van omvang zijn.

De hiernaast vermelde personen zijn aangezocht om lid te worden van de regiegroep en hebben daar positief op gereageerd.

De regiegroep wordt ambtelijk ondersteund. De rol van gemeentelijk coördinator in de richting van de regiegroep wordt vervuld door Tom ter Bekke.

Johan Dunnewijk fungeert als voorzitter

ANITA DE HAAS
voorheen werkzaam als verslaggeefster, chef regio Tilburg en chef economieredactie bij Brabants Dagblad

NOUD DERKS
werkzaam als directeur projecten en vastgoed bij de Provincie Noord-Brabant en voordien gemeentesecretaris van Tilburg.

VERA VAN DUREN
ondernemer en medeoprichter van Fablab013 te Tilburg

JOHAN DUNNEWIJK
voorzitter van de regiegroep, voorheen werkzaam als directeur-bestuurder van woningcorporatie Wonen-Breburg.

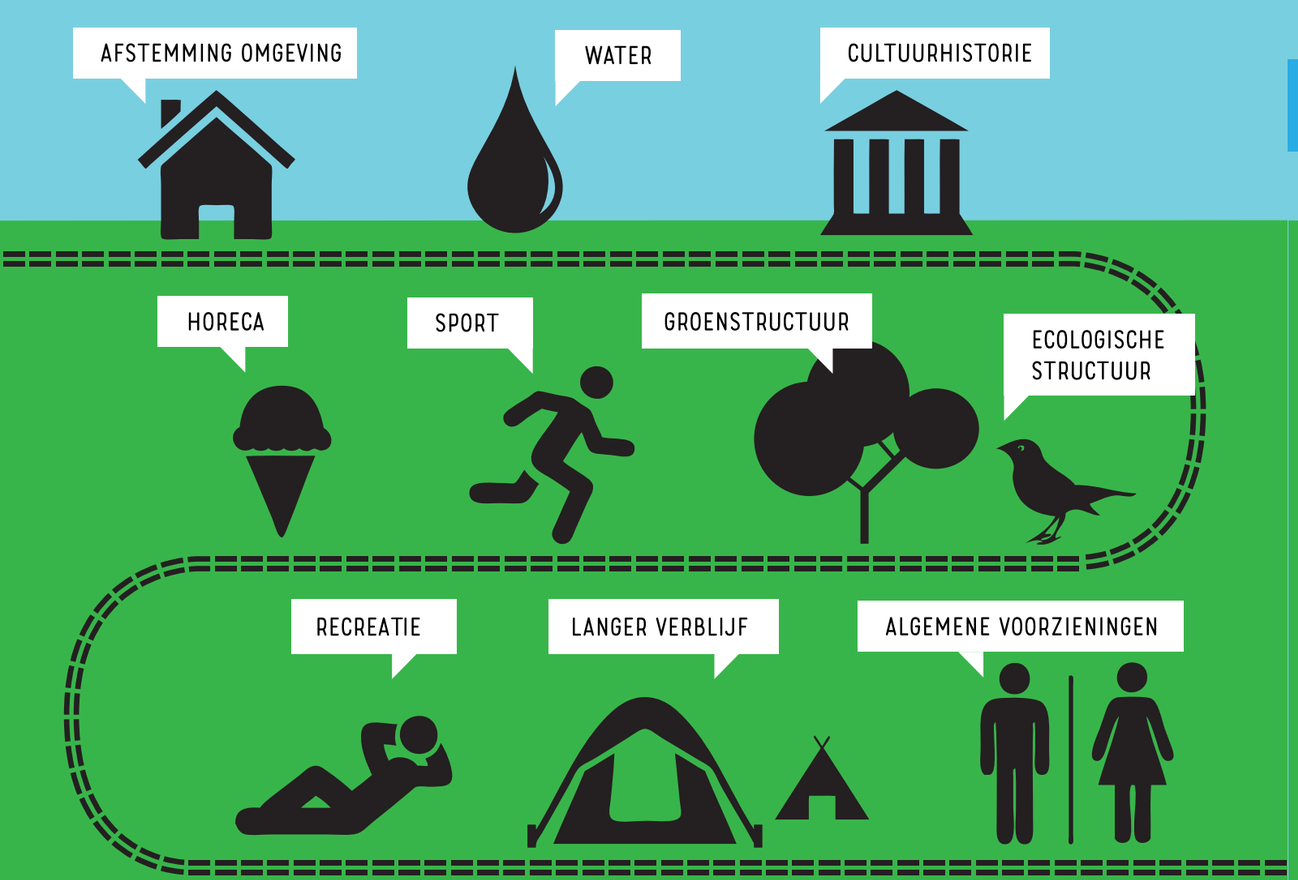
FRANK VERMEULEN
werkt als adviseur participatie en communicatie bij gemeente Rotterdam, Directie Veiligheid. Woont in de Bomenbuurt.

TOM TER BEKKE
biedt ambtelijke ondersteuning in de rol van gemeentelijk coördinator in de richting van de regiegroep

REGIEGROEP

PROJECTONDERSTEUNERS:
SIETSKE GEBRANDA & SANDRA DE VOCHT

DE VERKENNING

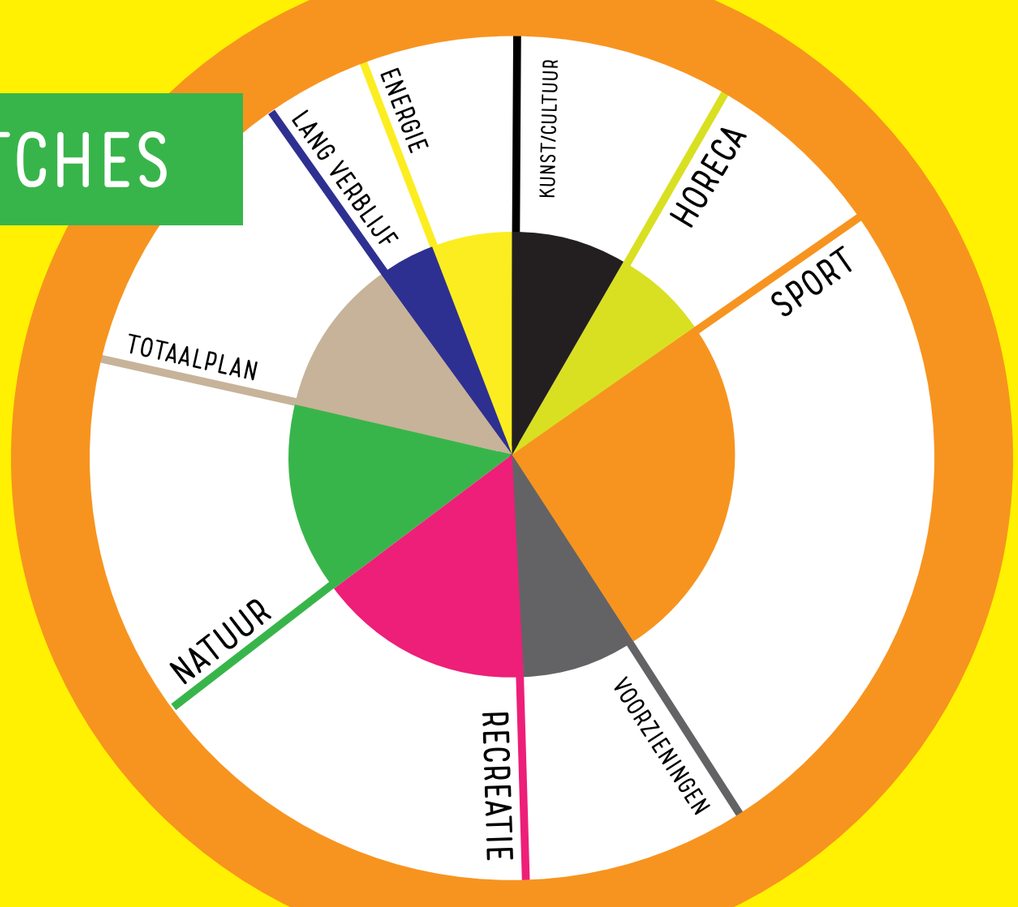
Om een goed oordeel te kunnen vellen over de plus- en minpunten van het ons toebedeelde VGL-terrein, en daarmee ook over de binnenkomende initiatieven, ging de regiegroep op een druilerige zondagmiddag zelf op verkenning. Fototoestel in de hand. Want pas ter plekke is een goed beeld te krijgen van, bijvoorbeeld, de voorwaarde dat er binnen 30 meter van het spoor niet gebouwd mag worden, en wat de invloed van monumentale bomen en flats is op de bezonning van het terrein. Maar ook: waar loopt precies het oude spoorlijntje, wat is de omvang van het berkenbosje, waar parkeren nu de omwonenden, waar laten ze hun hond uit, hoe zal de entree eruit zien als de zes woningen aan de Hart van Brabantlaan zijn gesloopt en hoe voorkomen we dat het al jaren verpauperde Van Beurdencomplex een negatieve uitstraling krijgt op het park?
Als maanden later de landschapsarchitecte eenzelfde verkenning doet, is het mooi om te zien hoe de ogen van een vakvrouw toch weer nèt wat meer gericht zijn op 'zichtlijnen', 'doorkruisingen' en het gebruik van 'hoogteverschillen' om een terrein met diverse functies ook écht tot een park aaneen te smeden.

Onze verkenning kreeg een vervolg in het café, waar onder het genot van een goed glas en een bitterbal, fiks werd gediscussieerd over de vraag wat ons 'ten finale' met het nieuwe VGL-terrein voor ogen stond, en wat we zelf verstonden onder een goed plan. Want hoewel zelf geen planindieners, wilden we als leden van de regiegroep wel een ambitie formuleren: 'het nieuwe VGL-terrein moet een levendig stadspark worden dat er voor iedereen is en dat het hele jaar uitdaagt en verleidt tot het bezoeken ervan'.

De zondagmiddagsessie eindigde in een uitgebreid plan van eisen met randvoorwaarden, wegingscriteria en toetsingskaders, variërend van: schoon, veilig en 's nachts op slot tot een groene plek waar mensen kunnen werken, sporten, recreëren, spelen en ontmoeten, waar geen achterkanten zijn, waar permanente en flexibele functies elkaar versterken en waar het eigenaarschap van de planindieners blijvend versterking moet vinden in een goed beheer- en parkmanagement.
Ook niet onbelangrijk was de vaststelling dat de regiegroep als geheel écht moest geloven in de keuzes die gedurende het hele proces gemaakt zouden (moeten) worden.

Een laatste glas.
En nu maar hopen dat de stad zich ook écht uitgedaagd voelde om met ideeën en goede plannen te komen.....

PITCHES

5 MIN PITCH + **10 MIN** VRAGEN

Als de regiegroep ergens in het proces in positieve zin is verrast, dan is het wel door de hoeveelheid plannen die tussen januari en april gestaag binnenkwamen. Het opschuiven van de inzendtermijn van december 2015 naar april 2016 was een goede ingreep, want in deze extra tijd zorgden traditionele en moderne communicatielijnen voor een toenemende bekendheid van dit toch wel heel bijzondere burgerinitiatief. De teller bleef uiteindelijk staan op 82 indieners en een aantal ideeën die 'voor lief' werden aangedragen.

Al snel besloot de regiegroep alle planindieners de ruimte en tijd te geven hun idee persoonlijk toe te lichten via een korte 'pitch'. Een korte pitch van 5 minuten en 10 minuten voor vragen. De agenda's gingen open: een hele zaterdag en nog eens vier avonden. Het was een komen en gaan van kleine en grote ideeën, van jonge mensen die eens iets heel nieuws wilden tot stadsbewoners die niet meer vroegen dan een enkel boompje erbij. Sommigen kwamen met een flinke delegatie en een heel klein idee; anderen in hun eentje met een parkomvattend plan. Rijp en groen, ook door elkaar. De een wist zich in de picture te spelen door het enthousiaste verhaal; de ander door een goed uitgewerkte presentatie. Verbazing was er niettemin ook, als bleek dat een pitcher zelf helemaal niet nagedacht had over een verdere uitwerking van het idee, geen begin van ondernemerschap toonde of wanneer vertegenwoordigers van een plan op geen enkele manier de regiegroep als toehoorder wist te boeien. Maar zij waren in de minderheid. Veel vaker zeiden we als regiegroepleden tegen elkaar: 'Hier worden we warm van. Zoveel enthousiasme, zoveel mooie dromen'. Maar ook: 'Mooi idee, maar niet geschikt voor deze locatie', of: 'helaas onbetaalbaar'.

Het waren stuk voor stuk bijzondere ontmoetingen die duidelijk maakten dat heel veel mensen van alle leeftijden en gezindten uit deze stad mee wilden denken over wat het VGL-terrein nodig heeft om een bijzonder stadspark te worden.
De regiegroep stond voor de belangrijke taak de 82 plannen op hun merites te beoordelen en daaruit de definitieve groep kwartiermakers te selecteren.

VAN RUIM TACHTIG IDEEËN NAAR EEN GROEP ENTHOUSIASTE KWARTIERMAKERS

Het vergelijken van appels en peren is zoals bekend geen makkie. Laat staan het beoordelen van in totaal 82 ideeën, voorstellen, losse flodders, platte acquisitie-voorstellen en enkele gedetailleerde plannen voor het toekomstige VGL-terrein. Want hoe bepaal je of een plan een appel is of een peer, om de vergelijking door te trekken. En hoe weeg je de verschillen tussen de plannen? En wat doe je met de ideeën die sowieso niet in de categorie 'appel' of 'peer' vallen?
De route om tot een nieuw Tilburgs stadspark te komen is voor alle partijen een zoektocht waarvoor geen blauwdruk of spoorboekje bestaat. Maar over de voorwaarden voor een succesvol stadspark valt uiteraard wel wat te zeggen. Op basis van bestaande –geslaagde - stadsparken heeft de regiegroep geprobeerd potentiele succesfactoren te selecteren. Uit deze exercitie kwamen de volgende criteria opborrelen:

- **cultuurhistorische kwaliteiten**. *Anders gezegd: sluit het idee goed aan bij de historie van de locatie en weet ze hiermee een brug naar de toekomst te slaan.*
- **ecologie en groenstructuur**. *We zijn immers op zoek naar een park waarin groen een belangrijke rol speelt. Dus hoe zit het met de aanwezigheid van bomen, struiken, gras en wandelpaden.*
- **voorzieningen voor recreatie en sport**. *Nodigt een plan of idee uit tot actief ontmoeten, ontspannen, sport, slenteren. Zowel op de korte als langere termijn. Dus behalve een grasveld zijn ook gebouwde voorzieningen belangrijk. Denk aan een sportvoorzieningen, schuilplekken, horeca.*
- *hoe zit het met* **algemene voorzieningen** *als bereikbaarheid, parkeren, kwaliteit van de inrichting en - voor velen van levensbelang- de beschikbaarheid van wifi*
- **water** *is van oudsher aanwezig geweest op het terrein. Terugbrengen van levend water zou een belangrijke meerwaarde zijn. Zeker omdat dit onderscheidend is tov van andere Tilburgse parken.*
- *hoe verhoudt het park zich tot de* **omgeving**. *Wat draagt het bij aan de stad, hoe worden omwonenden en stads-bewoners betrokken, hoe krijgt deze wisselwerking vorm.*

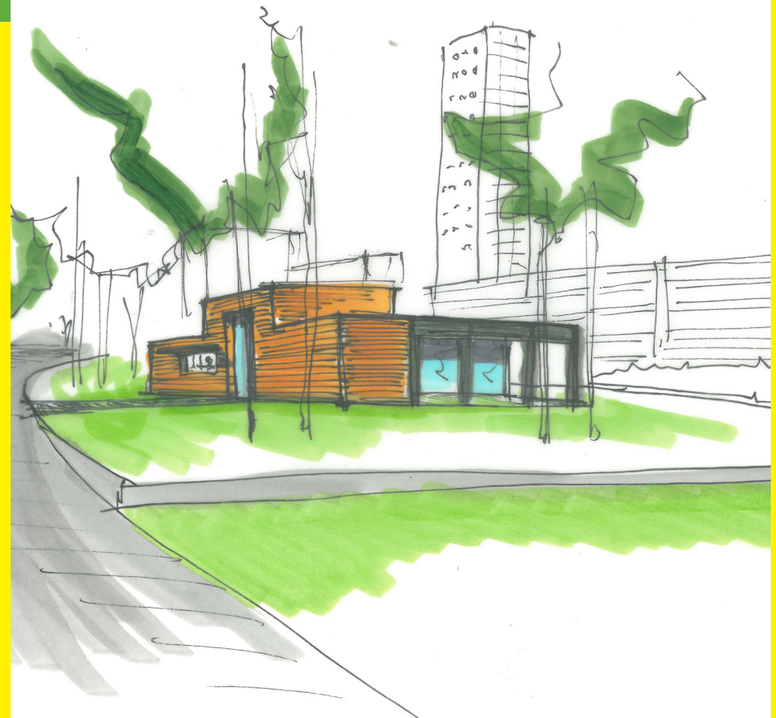
Bovendien bedacht de regiegroep in al haar wijsheid dat aanvullend ook nog wat andere aspecten van belang zijn. Denk hierbij aan een onderbouwde visie op de afsluiting van het park, het onderhoud (intact, schoon en veilig) van het park en de energievoorziening. Anno nu is een park dat energieneutraal functioneert en zelf zijn energie opwekt (denk aan zonne-energie) voor velen het uitgangspunt.
Daarnaast hebben meer of minder objectieve aspecten zoals het enthousiasme van de ideeënmakers, de gunfactor, de bereidheid tot samenwerking / kennisdeling en de bewezen expertise bij dergelijke projecten ook een rol gespeeld bij de uiteindelijke selectie. Na vele tientallen pitches (korte presentaties) heeft dit geleid tot een groep van acht kwartiermakers.

SCOUTING ESJEEKA

Marty van de Ven en Rolien van Swam

“Als scouting staan we midden in de samenleving en willen we zichtbaar zijn voor de buitenwereld. Ons huidige onderkomen – in de kelder van een groot oud pand aan het Wilhelminapark - voldoet helaas niet aan de eisen die wij als scouting stellen aan een gebouw. We zijn op zoek naar een nieuw onderkomen voor onze groep en in onze ogen is het Van Gend en Loos terrein de ideale plek. Juist vanwege de centrale ligging, de groene omgeving, de vele mogelijkheden die het terrein te bieden heeft en de kans tot samenwerking.”

T-HUIS

Dirk de Leeuw en Lennart Veersma

“Een ontmoetingsplek waar je kunt ontspannen. Iets wat natuurlijk niet kan ontbreken in een stadspark is een gezellig Theehuis. Iets wat wij als Tilburger natuurlijk schrijven als: T-HUIS. Zoals de naam al doet vermoeden is de opzet van het T-HUIS multi-inzetbaar! Het moet voor de Tilburger een T-HUIS zijn waar je kunt komen ontspannen en de mogelijkheid hebt om je energie kwijt te kunnen bij een van de verschillende sportfaciliteiten. In het kort: de woonkamer van Tilburg. Wij zien het stadspark als een prachtige locatie. Hiermee willen we aan de rest van Nederland laten zien dat vrije tijd, sport, het bedrijfsleven en verduurzaming bij elkaar kunnen komen, en gezamenlijk een grote aantrekkingskracht vormen voor de stad Tilburg.”

DE RITS

Marieke Vromans

“Op de hoek van de Hart van Brabantlaan en St. Ceciliastraat ritst de stad zich open en verschijnt er groen. Een eigenzinnig grote ritssluiting fungeert als landmark en ontmoe-tingsplaats op het voorplein van de entree. Het nodigt de bezoekers uit om elkaar te ontmoeten en het park te betreden. De ‘tanden’ die uit het object tevoorschijn komen zijn flexibel inzetbaar. Ze kunnen de lucht in gaan waardoor een trechterfunctie en hekwerk ontstaat. Een andere optie is om de tanden in te zetten voor de duidelijk gesplitste routing door het park links groen en rechts stedelijk waarbij het de bezoeker langs de verschillende elementen in het park voert.”

OUTDOOR URBAN SPORTS PARK

Erwin Schellekens, Cees Thomassen, Lois de Jong en Rens Verbruggen

“Een prachtige betonnen multisport-locatie bestaand uit een kombochtenbaan met daaraan grenzend een aantal klassieke obstakels waar skaten, fietsen en steppen naar hartelust kan worden beoefend. Daaromheen een freerun parcours met stadse obstakels en een aantal lage klimboulders. Het wordt niet alleen een speeltuin voor stedelijke avonturiers, maar ook een area waar internationale wedstrijden kunnen worden georganiseerd en Banksky’s van de toekomst hun tags kunnen achterlaten. Een uitdagende, spannende locatie voor elk wat wils, passend bij deze tijd. Een verblijfplek met een bite voor jong en oud.”

BEACH TILBURG

Bart Spijkers

“Realiseren van een aansprekende beachsportlocatie in hart van de stad, een focuspunt in het stadspark. Samenwerking met overige initiatiefnemers van bewegen en gezondheid. Integratie van gezonde voeding in sportkantine (JOGG, de Gezonde Sportkantine) i.s.m. park en educatie. Gezamenlijke organisatie van evenementen die een relatie hebben met bewegen en gezondheid. Belangrijk is dat een verbinding bestaat tussen alle initiatiefnemers op het terrein, zodat die elkaar kunnen versterken.”

NATUURLIJK BUITENSPELEN

Marieke Dekker en Peter Doorenbal

“Als je aan volwassenen vraagt wat voor herinneringen zij aan hun jeugd hebben, komen er verhalen over spelen met zand en water, je verstoppen in de bosjes, in bomen klimmen en op avontuur gaan in het groen. Iets waarvoor in deze tijd en voor onze eigen kinderen steeds minder ruimte is. Zeker niet midden in de stad. Wat zou het mooi zijn als dat midden in Tilburg op het VGL-terrein wel kan! Natuurlijk buitenspelen op het VGL-terrein, dat is het idee.”

(hun gedachtegoed heeft zijn neerslag in het ontwerp gekregen, maar de initiatiefnemers zijn om hen moverende redenen tussentijds gestopt)

STADSCAMPING

Brigitte Blanken, Eric Steur en Erik van Gool

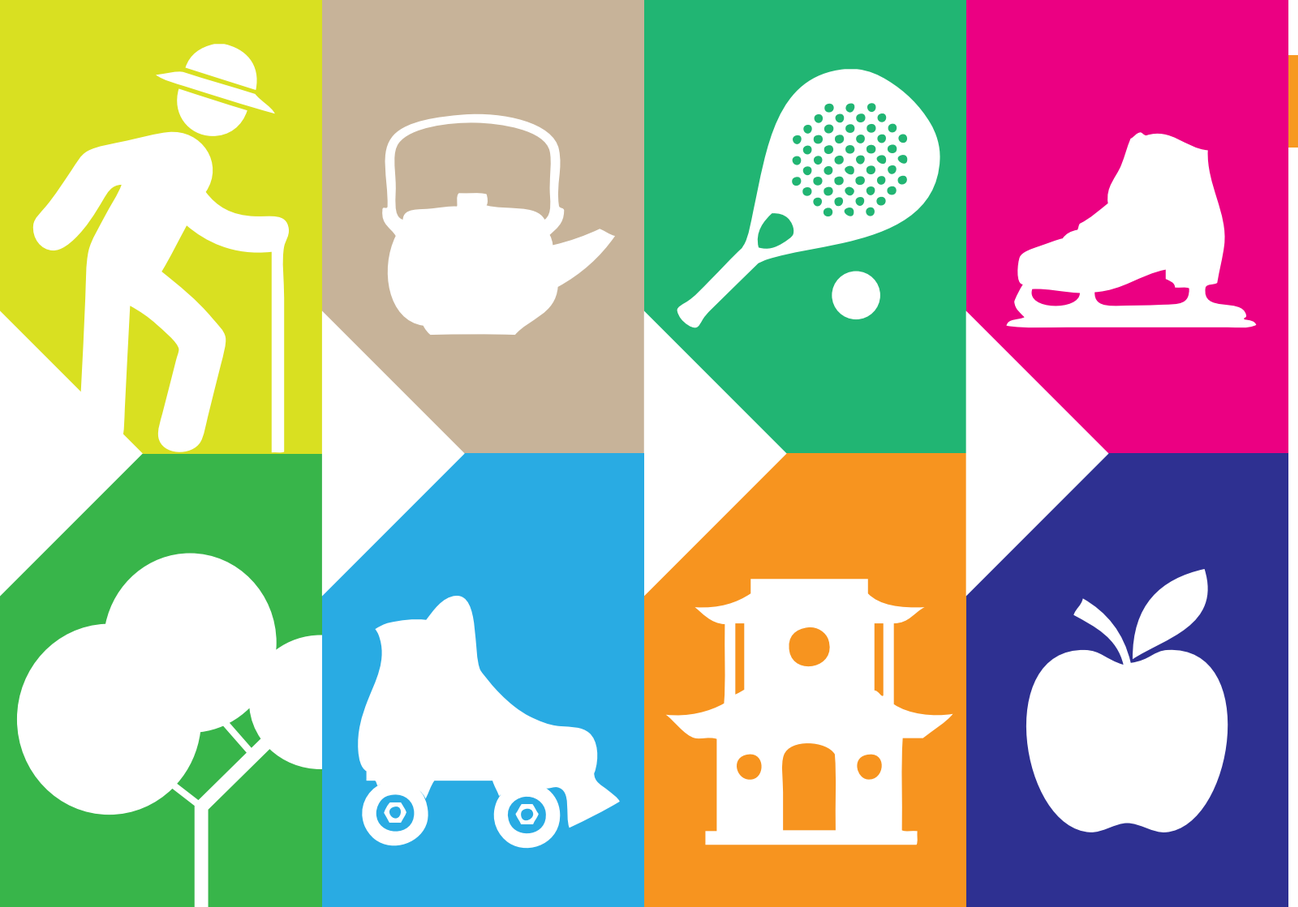
“Onze wens is het hele seizoen open te gaan: van Roadburn tot en met Incubate, van april tot en met september. Niet zo groot als tijdens de festivals, maar voldoende plek (stuk of 20 plaatsen) voor kampeerders die met tent of camper onze stad bezoeken en een paar nachten willen blijven. Naast kampeerplekken willen we ook graag enkele Bed & Breakfastplaatsen gaan aanbieden. Geen standaard kamers, maar originele zelfgebouwde accommodaties. Denk bijvoorbeeld aan omgebouwde bouwketen, een huisje gebouwd van pallethout, een gepimpte retro caravan, etc. Deze willen we gaan bouwen samen met Tilburgers. Voorwaarde is dat de accommodaties mobiel zijn, duurzaam en passend bij de Stadscamping.”

LEVEND WATER

Lucy Bathgate

“Het idee is dat er weer water gaat stromen in het park; zoals een eeuw geleden. Aangesloten op het watersysteem van de stad fungeert het als binnenstedelijke waterberging. De waterzuivering met riet reinigt het regenwater. Schoon en stromend verbindt het de verschillende gedeeltes van het park. Toegankelijk voor kinderen van alle leeftijd, hun ouders en grootouders.
Mijn gedroomde watersysteem bestaat uit een beek met groene oevers, ondiepe speelbeek met natuurlijke speelelementen, vijver met toegankelijke oever en eiland. De zuivering van het geheel vindt plaats via een helofytenfilter en pomp.”

DE 'MEEGEVERS'

Op 6 mei 2016 stuurde de regiegroep drie verschillende brieven de deur uit. De acht kwartiermakers mochten vernemen dat ze 'door gingen voor de volgende ronde'. Een aanzienlijk deel moest de regiegroep teleurstellen; de tweede brief. Veelal omdat de ideeën te diffuus waren, te veel dubbelden met overeenkomstige ideeën die als 'beter' waren geselecteerd, omdat er te weinig rekening was gehouden met omwonenden of omdat de plannen te allesomvattend waren en geen ruimte boden voor inbreng van anderen. De derde brief ging naar wat de regiegroep 'de meegevers' is gaan noemen: leuke en goede ideeën die niet als zelfstandig plan een exploitatie in zich hadden, maar wel zouden kunnen meeliften op de plannen van de kwartiermakers of bij de inrichting van het park. Al met al toch nog ruim 20.

Om er een paar te noemen: educatieve leerroute door het park. Kan altijd! Monumentale bomen. Komen er zeker! Een plukroute of voedselbos. Vraagteken. Een rolschaatsbaantje. Zou leuk zijn. Nader mee te nemen dus door kwartiermakers en landschapsarchitect. Hetzelfde geldt voor het idee: Tilburg bloemenstad, een wandelpark rondom een waterplas, een lindeboom, versierd hekwerk of natuurijsbaantje.

Een paar meegevers kregen van de regiegroep zelfs het predikaat 'met dringend advies'. Het ging om een ruimte c.q. terrein voor tijdelijke evenementen, een beweegtuin voor ouderen, voldoende aandacht voor rust, groen en ontspanning, een padel-racketsportterrein, een theehuisje, en last but not least het idee van de Tilburgs-Japanse vereniging MinamiAshigara voor een Boeddhistich tempeltje. Dat was hen vanuit Japan aangeboden voor een plek in Tilburg.

De beweegtuin gaat er komen, het theehuis vindt vermoedelijk onderdak in het horeca T-huis, het evenemententerrein zit in het ontwerp en de padel-indiener heeft zijn plan ingetrokken. Bleef over het tempeltje waar door alle partijen hard aan is getrokken, maar dat toch niet de eindstreep heeft gehaald. Te hoge verplaatsings- en wederopbouwkosten waarvoor geen financiering gevonden kon worden. Jammer, we hadden het de Tilburgers en het conglomeraat van Japanse ondernemingen in deze stad graag gegund, dit symbool van wederzijdse samenwerking.

Naast alle sportactiviteiten die het park gaat bieden is beslist ook rekening gehouden met het 'dringend advies' voldoende ruimte in het ontwerp te creëren voor rust, groen en ontspanning.

ADVISEURS

De kwartiermakers waren geselecteerd. Maar hadden zij alle expertise in huis? En zou het een groep worden, een team; en wat was daar voor nodig?
Eén ding was duidelijk: het regieteam zou die hulp of expertise niet gaan bieden. Nog afgezien van de tijd die dat zou gaan kosten; het was onze rol niet.
Het is tenslotte een burgerinitiatief, dus de kwartiermakers waren aan zet. Het regieteam ging over het proces.
Regelmatig jeukten onze handen. Wij (het regieteam) vonden natuurlijk van alles, hadden overal een mening over. Maar niet alleen de wethouder moest op zijn handen gaan zitten, wij ook als het ging om de inhoud van de plannen.

Natuurlijk werd er door ons nagedacht over wat voor soort adviseurs nodig zouden zijn. In ieder geval iemand die gericht zou zijn op de groepsdynamiek. De kwartiermakers moesten tenslotte een team worden. Dat team moest ook lang na het formuleren van hun droom, hun wens, een samenwerkingsverband vormen dat in de exploitatie van het park een belangrijke rol zou gaan spelen.

PAULA WILLEMSE
adviseur/onderzoeker, mede-eigenaar IVA Onderwijs
“de dwarsdenker”, degene die van de individuen een groep maakte en het proces begeleidde.

WIET VAN MEEL
DGA Pontifax, ontwikkeling en ondersteuning van verduurzamende initiatieven
“de helicopter piloot”, gespecialiseerd in van-alles-en-nog-wat , maar zeker ook in vraagstukken rond *governance*.

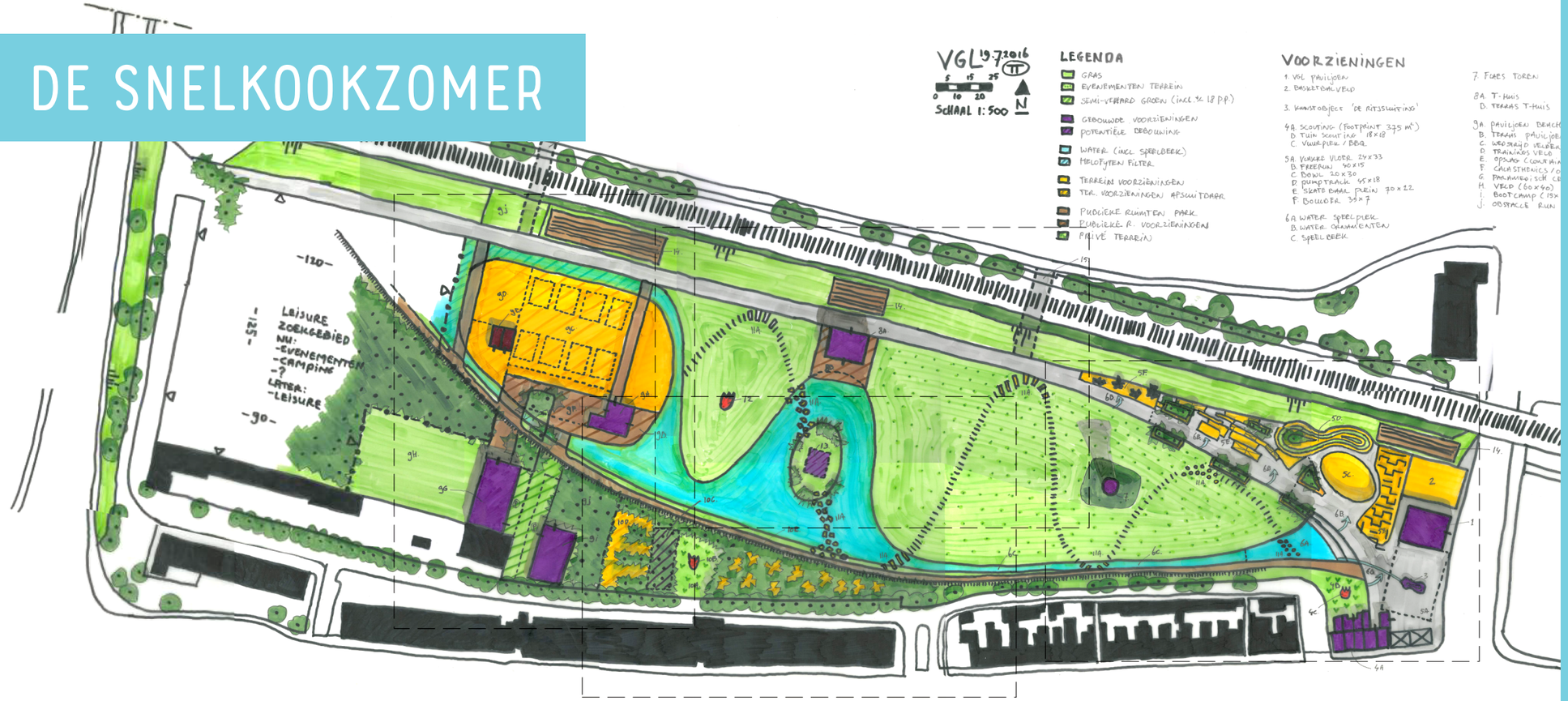
TJEERD TIMMERMANS
architect, eigenaar Timmermans architecten
“de ordenaar”, bracht structuur en samenhang tussen de plannen van de acht kwartiermakers.

MATTHIEU DE SEVAUX
MDS Interim & Financieel Management, financieel en exploitatie advies
“de financieel expert”, nam kwartiermakers bij de hand om hun financiele plannen tot wasdom te brengen.

ADVISEURS

DE SNELKOOKZOMER

Acht kwartiermakers, 4 adviseurs, én een hele strakke opdracht van de regiegroep. Dat was de cocktail van de zomer van 2016. De kwartiermakers kenden elkaar niet, dat gold ook voor de adviseurs. Ook onderling hadden deze beide groepen elkaar nog nooit ontmoet. En dan samen plannen maken?! In een zomer bovendien, waar mensen natuurlijk ook met vakantie zijn. Én, dat allemaal binnen een zéér kort tijdsbestek.
Begin er maar aan.

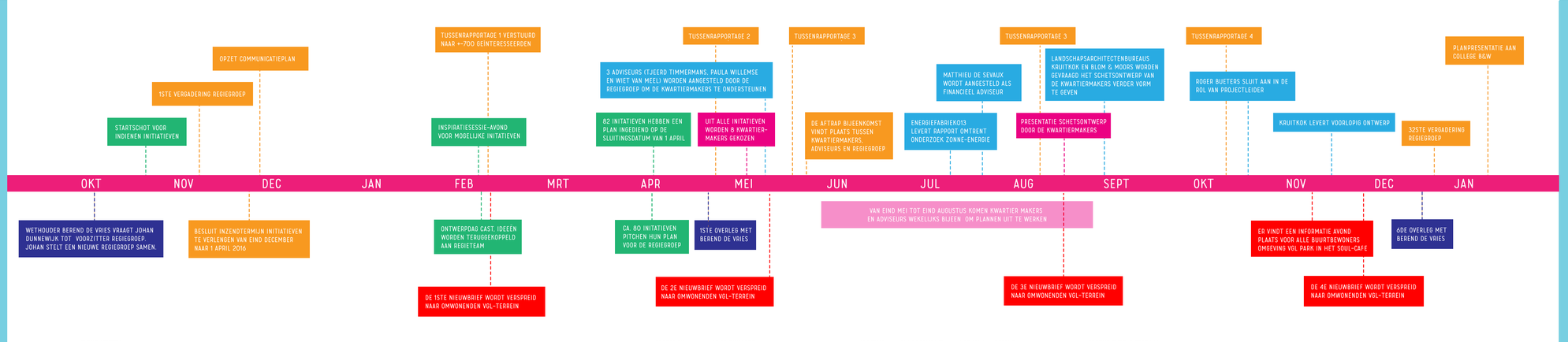
In samenspraak heeft dat gezelschap eerst aan elkaar 'gepresenteerd' wat ieder nou écht van plan was.
Vervolgens:
Is er gewerkt aan teamvorming.
Is er gezocht naar samenwerking.
Is er gezocht naar dubbelgebruik van ruimte of voorzieningen.
Is er gepraat, getekend, gestoeid, en gelachen.
Maar bovenal: werd er een grote prestatie geleverd!

Uiteindelijk is dat allemaal neergeslagen in een PLAN.
Misschien iets te veel een ontwerp in plaats van een programma van eisen. Maar de 'verbeelding' van hoe de initiatieven een plek zouden kunnen krijgen in het park was voor de groep nodig. Daarbij accepteerde iedereen het feit dat de ruimtelijke inrichting nog van gedaante zou kunnen veranderen als de landschapsarchitect eenmaal ging tekenen...

Kortom, het was een cocktail met een gecompliceerd smaakpalet, maar uiterst smaakvol en met een zeer verfrissende afdronk...

TIJDLIJN ONTWIKKELINGEN VGL- TERREIN

"TEMPO IS OOK EEN KWALITEIT". HET WERD HET AFGELOPEN JAAR DE LIJFSPREUK VAN DE VOORZITTER VAN DE REGIEGROEP. DE SNELHEID VAN HANDELEN WAS GEDURENDE HET HELE PROCES INDERDAAD MOORDEND HOOG.

GEMEENTE TILBURG

REGIEGROEP

INITIATIEFNEMERS

KWARTIERMAKERS

ADVISEURS

BUURTBEWONERS

BURGERINITIATIEF IN CIJFERS

14 MAANDEN

VAN OPDRACHTVERSTREKKING TOT OPLEVERING ONTWERP

82

82 BURGERS DIENDEN EEN INITATIEF IN, WAT RESULTEERDE IN 8 KWARTIERMAKERS

30 DIRECT BETROKKENEN VANUIT GEMEENTE TILBURG,REGIETEAM, ADVISEURS,KWARTIERMAKERS EN ONTWERPERS

60 METER WHATSAPP VERKEER IN DE REGIEGROEP APP

TIJD

LIJN

1400 BESTANDEN IN DROPBOX

+- 70 VERGADERINGEN TUSSEN EEN COMBINATIE VAN REGIEGROEP, ADVISEURS EN KWARTIERMAKERS

500

500 AGENDAPUNTEN BEHANDELT

AANLEGKOSTEN 5,3 MILJOEN
= 56,31 EURO PER M/2
ZONDER SUBSIDIE
OPPEVLAKTE 9,8 HA

MEER DAN 1000 EMAILS VERZONDEN BINNEN DE REGIEGROEP

ONDERSTEUNING BIJ HET ZOEKEN NAAR (ADDITONELE) FINANCIERING

PROCESBEGELEIDING

ONTWIKKELEN LEISURE TERREIN

ONDERSTEUNEN BIJ HET MAKEN VAN BUSINESSPLANNEN, INCLUSIEF EXPLOITATIEBEGROTING

AFSTEMMING REALISEREN TUSSEN ADVISEURS, REGIEGROEP EN KWARTIERMAKERS

SCHRIJVEN PLAN VAN AANPAK

SCHETSEN VAN VOORLOPIG ONTWERP

BRANDJES BLUSSEN

Hoe kom je met 8 verschillende kwartiermakers tot één plan? Dat was een puzzel waar de adviseurs samen met de kwartiermakers zich over gebogen hebben. Het was - en is - nog steeds een intensief traject: bilaterale bijeenkomsten, 1 op 1 gesprekken en óók, met z'n allen over het VGL-terrein lopen om ons een voorstelling te maken van wat wáár zou moeten komen.

Kwartiermakers verschillen in kennis en kunde in wat er komt kijken vanuit een idee van burgerparticipatie te werken, het zelf exploiteren van een park, de mate van ondernemerschap, in kennis van financiën, van vergunningen en ga zo maar door...
De kwartiermakers deelden met elkaar de wens om er samen een mooi en bruisend park van te maken, wat toegankelijk is voor alle bezoekers maar ook voor nieuwe initiatieven in de toekomst.

Als adviseurs die dit proces mee mochten begeleiden en faciliteren hebben we genoten van het mét enthousiasme werken aan een mooi resultaat. Toen we onlangs even terugblikten kwamen we uit op de 4 P's : met Plezier een Prestatie neerzetten, Productief en Plangericht.

Paula Willemse, Tjeerd Timmermans,
Wiet van Meel en Matthieu de Sevaux

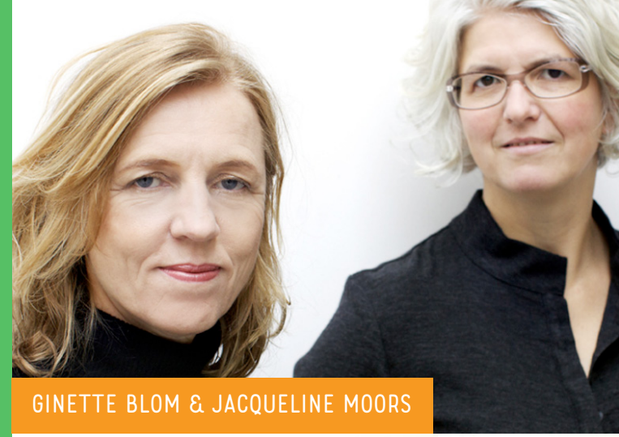

LANDSCHAPS ARCHITECT

De rode lijn in de aanpak van de regiegroep is er een geweest van het voortdurend zoeken naar een werkbaar evenwicht tussen twee grootheden. Aan de ene kant moet er via de planvorming, de uitwerking hiervan en straks ook het beheer en exploitatie daadwerkelijk vorm en inhoud worden gegeven aan het idee burgerparticipatie. Daar is het tenslotte om begonnen.
Aan de andere kant vereist het nader uitwerken van deze 'burger-plannen', en vooral ook de realisatie daarvan, deskundigheid op talloze specifieke terreinen: ruimtelijke aspecten en vormgeving, wet- en regelgeving, financiën, governance etc. Vaardigheden waarvan niet op voorhand mag worden aangenomen dat ze in voldoende mate aanwezig zijn bij de plannenmakers.
Om die laatste reden is er bijvoorbeeld voor gekozen om de kwartiermakers – de 'uitverkorenen'- bij te laten staan door drie, later vier adviseurs. Hun taak was nadrukkelijk niet leidend of overnemend, maar faciliterend te zijn.
De inschakeling van de landschapsarchitect moet ook in dit licht worden begrepen.
Op 25 augustus 2016 voerde een beoordelingscie. samengesteld uit drie leden van de regiegroep en één van de adviseurs – Tjeerd Timmermans, architect – selectiegesprekken met een vijftal daarvoor uitgenodigde landschapsarchitecten.
Aan de te selecteren landschapsarchitect(en) zijn de volgende eisen gesteld:

- over relevante referenties beschikken die ons enthousiasmeren;
- bereid te zijn om het door de kwartiermakers opgestelde structuurplan als vertrek- en uitgangspunt te hanteren;
- bereid en in staat te zijn participatief (in nauwe samenspraak met de beoordelingscie. en de kwartiermakers c.q. haar adviseurs) tot een aantrekkelijk, en qua kosten en uitvoering, realistisch plan te komen;
- in staat te zijn het t.z.t. door de regiegroep goedgekeurde plan in de vorm van bestek en tekeningen aanbestedingsgereed te maken,
- de aanbesteding te verzorgen en de directievoering tijdens de uitvoering voor zijn of haar rekening te nemen;
- over een bureauschaal te beschikken die het mogelijk maakt de opgave grotendeels eigenstandig ter hand te nemen en tot uitvoering te brengen (dus geen of slechts zeer beperkte uitbesteding aan derden);
- bij voorkeur in Tilburg e.o. dan wel in Noord-Brabant gevestigd te zijn.

Unaniem is de keuze gemaakt voor het Bureau KruitKok en voor Blom & Moors. Het eerste bureau heeft brede ervaring met het participatief-ontwerpen van (park)landschappen, het tweede richt haar aandacht specifiek op de vormgeving en meubilering van de openbare ruimte.

GINETTE BLOM & JACQUELINE MOORS

MARIELLE KOK & ESTHER KRUIT

DE WESTRAND-DISCUSSIE

Anderhalve hectare van het VGL-terrein hield de gemeente aanvankelijk aan zich. Die oppervlakte was bestemd voor een te bouwen leisure (vrijetijds) functie. Maar waar binnen het terrein?

Onze eerste stap was om met de gemeente die plek te definiëren. Het werd het meest westelijk deel van het terrein, tegen de Ringbaan West aan. Daarmee bleef een groot aaneengesloten gebied over voor ons park.
In de gesprekken met de gemeente sijpelde het besef door dat die anderhalf hectare waarschijnlijk niet snel met de gewenste functie ontwikkeld zou worden! De regiegroep overtuigde op haar beurt de gemeente ervan dat een écht goed park geen 'achterkant' verdroeg en het hele terrein zou moeten beslaan. Pas dan ook zouden alle voor het park beoogde functies in combinatie met een evenemententerrein, goed tot hun recht komen.

Zonder dat héél expliciet te maken, groeide de overeenstemming tussen de partijen dat ook die gereserveerde anderhalf hectare park moest worden, en de gemeente de 'leisure'-claim liet vallen.
Daarmee was de discussie niet ten einde, want naarmate het ontwerp meer vorm kreeg, ontstond opnieuw de vraag wat wél nog mogelijk was teneinde nog iets terug te verdienen aan het in gebruik geven van het hele terrein voor het park.

Een woontoren? Of de mogelijkheid bieden aan energiepartij om tot 2 km. diep te boren naar heet water (geothermie)? Dat laatste bleek zoveel ruimte en tijd in beslag te nemen dat de regiegroep daar niet mee akkoord kon gaan. Een standpunt dat na het zien van alle ins en outs door de gemeente werd overgenomen.

En dan was er nóg een obstakel: de grond van Van Beurden, voormalige handel in brandstoffen. Dat perceel ligt al járen en járen braak, de gebouwen vervallen en niet in gebruik. Oké, op een groepje krakers na, die overlast bezorgden.
Tussen de gemeente en Van Beurden is het al jaren hommeles. Leden van het regieteam spraken met de eigenaar, en overtuigden hem weer met de gemeente aan tafel te gaan zitten. Maar tot overeenstemming is het nog niet gekomen.

Zolang er die niet is, moeten wij geduld betrachten. Máár, er is rekening gehouden met dit gegeven! Het ontwerp is nu zó gemaakt dat in deze tijdelijke situatie het park gerealiseerd kan worden zonder het perceel. Tegen de tijd dat het perceel in eigendom van de gemeente is - zo nodig door onteigening - kan het oorspronkelijke ontwerp op deze plek alsnog gerealiseerd worden.

COMMUNICEREN IS OOK EEN VAK

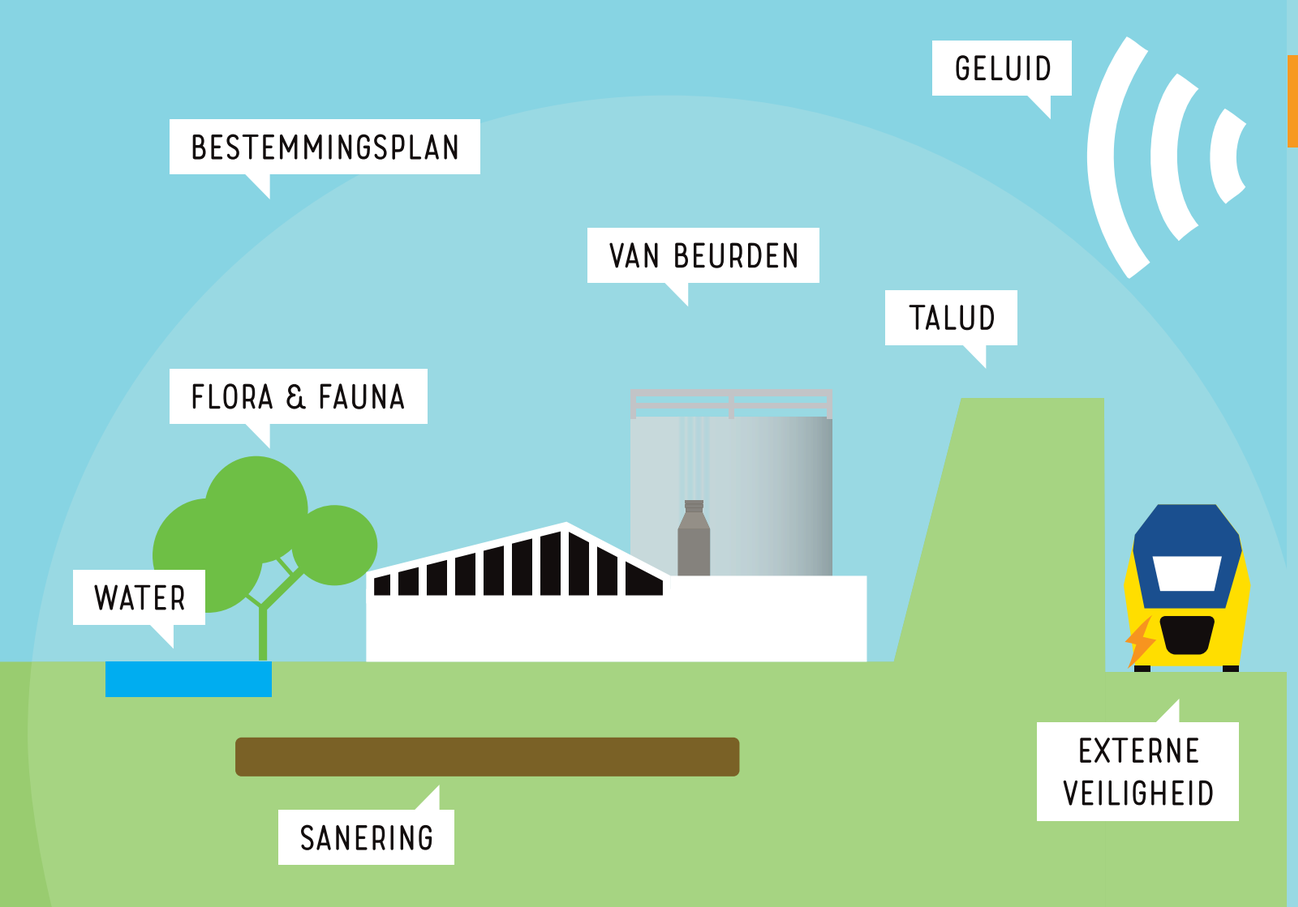
Een startbijeenkomst, website, publiciteitscampagne, inspiratie-avond, ontwerpsessie, informatiebijeenkomst, overleg met de wijkraden. Communicatie was een belangrijk aandachtpunt gedurende het hele proces. De regiegroep deed vijf maal uitgebreid verslag in 'tussenrapportages' voor belanghebbenden en geïnteresseerden en vier maal werden de direct omwonenden huis-aan-huis via een bewonersbrief op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Communicatie en afstemming was ook nodig tussen de regiegroep en onze opdrachtgever en verantwoordelijk wethouder Berend de Vries. Liefst acht keer zaten we met elkaar aan tafel.
Dit overleg had primair ten doel de wethouder goed te (blijven) informeren over de voortgang van het proces, én het bewaken en afstemmen van het burgerinitiatief enerzijds, en de gewenste en noodzakelijke inspanningen van het gemeentelijke apparaat met betrekking tot de parkontwikkeling anderzijds.

Andere zaken waarover tijdens deze gesprekken intensief overleg is gevoerd zijn onder meer de tijdsplanning, de voorziene en gewenste (publieke) functies op het terrein, de aanwending van het door de gemeente gereserveerde leisuregedeelte (1,5 ha.) en hiermee samenhangend de ruimtelijke inrichting van de westzijde van het terrein inclusief de toekomst van de Van Beurdenlocatie, de wenselijkheid en plaatsing van een eventueel te realiseren woongebouw, en het onderbrengen van geothermie op het terrein. En last but not least: de kosten.

Naarmate het proces vorderde, diende zich in dit overleg met de wethouder en zijn ambtenaren steeds sterker de principiële vraag op of het hier nu écht ging om een door het gemeentebestuur geïnitieerd burgerinitiatief waarvan de sturing en inrichting van het proces alsook de uitkomsten hiervan aan de stad zijn toebedeeld, dán wel dat de gemeente ten finale toch in lijn met hetgeen gebruikelijk is, de (eind)regie voerde dan wel wenste te voeren?!

Ter beslechting van dit debat is het enige malen noodzakelijk geweest als regiegroep flink op onze strepen te gaan staan om de eerder overeengekomen en ook extern gecommuniceerde ambities – het daadwerkelijk vorm en inhoud geven aan het burgerinitiatief – veilig te stellen.

DE PROJECTLEIDER

Los van het traject, dat de kwartiermakers met de aan hun toegewezen adviseurs doorliepen, wist de regiegroep bijna een jaar lang hele bergen ander werk zelf te verzetten. Het proces en de aansturing bleven bij de regiegroep. Maar er kwam hulp: nadat in september de landschapsarchitect al was aangetrokken, volgde in oktober de aanstelling van een parttime projectleider. Het proces moest in een stroomversnelling om het gewenste moment - voorjaar 2017 - te kunnen halen voor de zo gewenste 'eerste spade'. Het tekende de ambitie van de regiegroep om niet alleen een fraai park met alle kwartiermakers te realiseren, maar ook het tempo erin te houden.

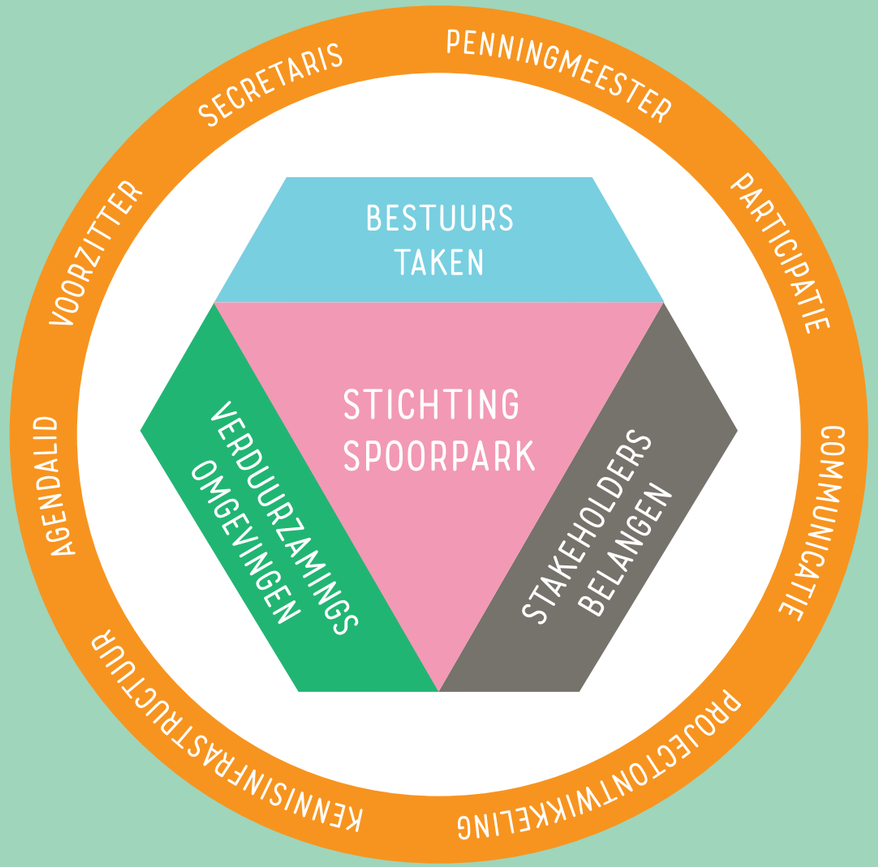
De regiegroep ging aldus op zoek naar een 'aanpakker' , die werd gevonden in de persoon van Roger Bueters van RESAproject (realisatie door Samenwerken) uit Herpen. Zijn belangrijkste opdracht: het uitvoeringsgereed maken van de plannen van de kwartiermakers, alsmede van het door de landschapsarchitect opgestelde plan.

Na tientallen gesprekken met ambtenaren, adviseurs, kwartiermakers en regiegroep lag er begin december een complete planning, die het nog te volgen proces en de hobbels en bobbels duidelijke maakte. Want dat er nog heel veel moest gebeuren was wel duidelijk vanaf het moment dat Roger Bueters aan de slag ging. Zaken ook waar de regiegroep zijn deskundigheid beslist ook bij nodig had. Er kwamen op dat moment zelfs kwesties boven tafel die afgekaart leken, maar toch ingewikkelder in elkaar zaten dan gedacht. Aan hem ook de taak om samen met Esther Kruit en Marco Quist van technisch adviesbureau Rod'or, de kostenraming op te stellen, evenals alle benodigde vergunningen te onderzoeken voorafgaande aan de herziening van het bestemmingsplan.

Zelf noemt hij het een 'privilege om aan dit project een bijdrage te mogen leveren'.
"Erg inspirerend om met een gedreven regiegroep en enthousiaste kwartiermakers en adviseurs samen te werken aan een fraaie en duurzaam park voor Tilburg; dat gaf extra energie!"

Roger Bueters
RESAproject

BEHEER EN BESTUUR

Nu het proces van burgerparticipatie loopt en het ontwerp van het park nagenoeg klaar is, moet er een antwoord komen op de vraag: hoe verder met de coördinatie en aansturing van het proces, zoals dat tot nu toe door de regiegroep is opgepakt? Een nieuwe fase vergt een ander 'besturingssysteem'; zowel tijdens de aanleg van het park als de periode erna, wanneer iedereen zijn of haar plekje heeft ingenomen. Het is bovendien van eminent belang dat goed toezicht ervoor zorgt dat het park er voor de hele stad is, dat het zich ontwikkelt en doorontwikkelt én dat het idee van burgerparticipatie geborgd blijft!

Om door te kunnen en snelheid van handelen erin te houden, heeft de regiegroep ervoor gekozen het bestuur voorlopig vorm te geven via een stichting. Deze is snel in te richten en kan krachtdadig handelen (overeenkomsten, financiën e.d.). De verhouding tot de gemeente Tilburg is middels overeenkomsten te borgen (erfpacht, bestemmingsplan en verschillende exploitatie overeenkomsten).

De in te richten stichting staat voor de realisatie van een park op participatieve grondslag met een exploitatie die gericht is op het blijvend dienen van het algemeen maatschappelijk belang dat Spoorpark Tilburg heet.

Bij de samenstelling van het stichtingsbestuur zijn de volgende **invalshoeken** van belang:
Continuering en kennis van proces tot nu toe.
Borgen van het idee van burgerinitiatief, (het 'geweten').
Besluitvorming vormgeving bestuur park na realisatie.
Het uitvoeren van bestuurstaken.
Opzetten en bewaken van het verdienmodel.
Ontwikkeling operationele organisatie en inrichting van het parkmanagement, toezicht op het vervolgproces en financiële verantwoording.

De te dienen belangen:
Kwartiermakers, de ondernemers met een exploitatie, het publiek belang, eigenaarschap grond en publieke taken, omwonenden, gebruikers en bezoekers van het park. De stad.

Bij **de bemensing** moet rekening gehouden worden met continuïteit (een of meerdere leden regiegroep), kwartiermaker, (wijk) bewoner, onafhankelijke deskundigheid op gebied projectontwikkeling/ kennisinfrastructuur, publiek bestuur

QUOTES VAN DE KWARTIERMAKERS

Bart Spijkers, *Beach Tilburg*

Samen bouwen aan een fitte stad in een levendig stadspark, open voor iedereen.

Lucy Bathgate, *Levend Water*
Ik voel me zwanger van een stromende beek die op het punt staat geboren te worden in een saamhorig gezin en mag opgroeien met de andere kwartiermakerskinderen tot een levendig stadspark.

Marty van de Ven en Rolien Zwam, *Scouting Esjeeka*

Voor ons is het toepasselijk dat Scouting weer echt Scouting kan zijn!

Dirk de Leeuw en Lennart Veersma, *T-Huis*
Wij zijn ontzettend enthousiast over de mindset van de parkontwikkelaars! Veel verschillende karakters en meningen wordt vaak als iets negatiefs gezien, maar op een discussietje links en rechts na was het heel fijn werken. De hierarchie heeft goed gewerkt met objectieve adviseurs en optimistische plannen in korte tijd. Nu doorpakken en snel proosten op HET stadspark!

Erwin, Cees, Rens en Lois, *Outdoor Urban Skatepark*
Het hele traject hebben we als positief ervaren. Daarbij moet gezegd: het was best een roerig proces en er werd veel verwacht in korte tijd. Maar we vinden het heel mooi dat we in samenwerking met de andere kwartiermakers hebben mogen bijdragen aan zo'n geweldige kans voor de stad!

Erik van Gool, *namens Stadscamping*
Voor ons betekende dit proces een mentale ontwikkeling. Van het ad hoc organiseren van losse campings op een groot leeg grasveld, naar het samen met anderen ontwerpen van een nieuw stadspark waar we straks een vast onderdeeltje van vormen.

Marieke Vromans, *de rits*
Het proces van afgelopen half jaar is voor mij persoonlijk erg intens, moeizaam, complex en bovenal leerzaam geweest.

AL DOENDE LEERT MEN...

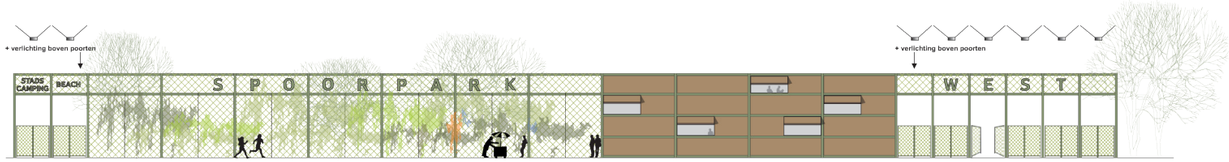
Burgerparticipatie. Dat wil het stadsbestuur. Een overheid die aansluit bij initiatieven in de samenleving, en daaraan ondersteunend is.
Dat is wennen. Dus moet er geoefend en geleerd worden. De ontwikkeling van het Van Gend & Loosterrein is meteen een gróót experiment: een fors terrein, aan de rand van het centrum, verstopt achter hoge bebouwing.
Het stadsbestuur initieerde een regieteam, dat onafhankelijk deze participatie moest sturen. Onafhánkelijk van de initiatieven die in het park gaan landen, en onafhánkelijk van de gemeente.
Wij, het regieteam, zijn gewoon begonnen. Niet met een vastomlijnd idee, zonder een planning, maar vooral intuïtief. Wél met heldere beelden over de uitgangspunten van (stedelijke) participatie, en met het bewustzijn enkel een procesrol te hebben. Zo'n avontuur laat zich tevoren niet uittekenen, het is leren door te doen.
Van groot belang was de samenstelling van het regieteam. Man/vrouw, verschillende leeftijden, expertise op het gebied van bestuur, communicatie, en stedelijke ontwikkeling. We hebben aan elkaar moeten wennen. 'Wie staat waar voor aan de lat'? Maar al snel zijn we een hecht team geworden. Zowel de samenstelling als de groepsdynamiek zijn van groot belang voor een goed proces.
We hebben ons, natuurlijk, enorm vergist in de hoeveelheid tijd die het kostte. Voor de voorzitter was het zo'n beetje een volledige baan. Maar ook van de andere leden, inclusief de gemeentelijk coördinator, heeft het enorm veel tijd gevergd. De toewijding heeft daar niet onder geleden; maar denk niet dat het met een tiental vergaderingen geregeld is!
Bij de circa 80 initiatieven die wij beoordeeld hebben, zat rijp en groen. Van een leuk ideetje tot volledig uitwerkte plannen. Van mensen die zelf aan de slag wilden tot groepen die – ook in financiële zin – naar de gemeente keken. Uiteindelijk hebben wij een keuze gemaakt, gebaseerd op de waarde van de ideeën en op de gepassioneerdheid van de initiatiefnemers. Maar het blijft toch een intuïtieve beoordeling. Kan dat beter? Of ga je dan bij de start al criteria opstellen die mensen tegenhoudt hun idee te presenteren?
De gemeentelijke kaders waarbinnen de regiegroep heeft gewerkt waren onvoldoende duidelijk, of zijn gedurende het proces gaan schuiven.
Uiteindelijk ligt er een plan voor het gehele terrein, omdat het naar onze overtuiging kwalitatief de beste keuze is, én de ruimte nodig was om alle initiatieven een plek te geven. Heldere (vaste) afspraken aan de voorkant zijn noodzakelijk voor een goed proces; óók over de communicatie tussen de regiegroep en de gemeente.
Het was voor het regieteam een zoektocht om te komen tot een kwalitatief hoogwaardig plan, zonder ook maar iets af te doen aan de inbreng van de initiatiefnemers. De confrontatie tussen de 'burgerparticipatie' en het 'vakmanschap/kwaliteit' (bv. landschapsarchitectuur) is een belangrijk aandachtspunt in deze.
De gemeentelijke organisatie moet wennen aan een andere rol bij burgerparticipatie. Het plan moet niet worden benaderd alsof het uit de gemeentelijke koker komt. Maar dat is lastig, want net als voor het regieteam is het ook voor de medewerkers van de gemeente 'leren door te doen'. Het verdient aanbeveling om vóór aanvang de betrokken medewerkers van de gemeente uitgebreid te informeren en – zo mogelijk – te instrueren dat plannen op basis van burgerparticipatie op een andere manier benaderd dienen te worden.

Maar verder ging bijna alles goed!

SPOORPARK

1 STADSCAMPING
2 BEACHVOLLEYBAL + PARAMEDISCH CENTRUM
3 WESTPLEIN
4 WESTENTREE – PERGOLAPOORT
5 WOONTOREN
6 HONDENUITLAAT
7 URBAN SPORTS
8 LIGWEIDE OP TALUD
9 T-HUIS MET TERRAS
10 VIJVER
11 PARKEREN
12 BRUG OVER SPOOR (OPTIONEEL)
13 BOULEVARD
14 EVENEMENTENTERREIN
15 SPEELBEEK – NATUURLIJK BUITENSPELEN
16 UITKIJKTOREN
17 SCOUTING
18 KIOSK + OPENBARE OVERKAPPING
19 WATERPLEIN
20 KUNSTWERK VROMANS
21 OOSTPLEIN
22 OOSTENTREE – PERGOLAPOORT

Poort Stadscamping / Beach

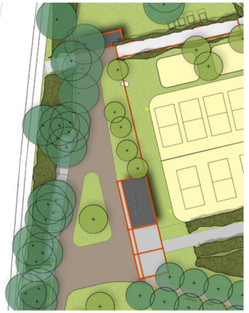
begroeid scherm

paviljoen Beach

entree westzijde

pergola Beach en Stadscamping

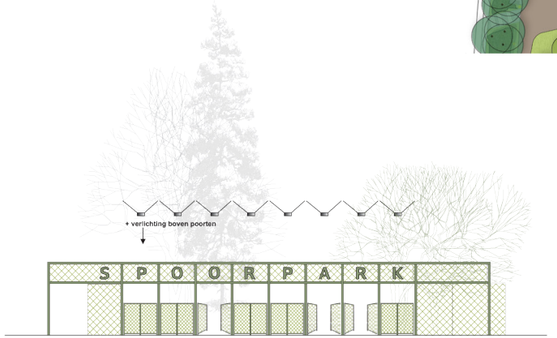

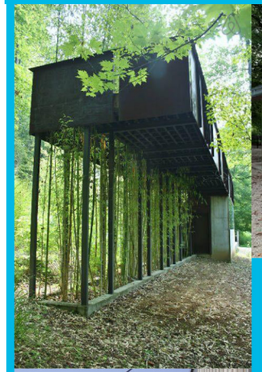
DETAILLERING OPENBARE RUIMTE BLOM EN MOORS

pergola met fietsenstalling

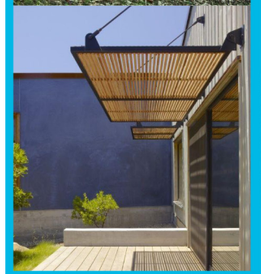

entree oostzijde

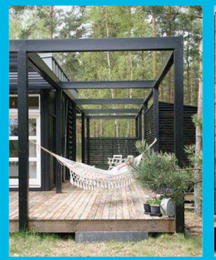

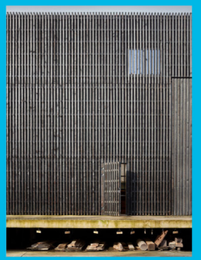

BEELDKWALIEITSPLAN
TJEERD TIMMERMANS
TIMMERMANS ARCHITECTEN

RAL 6006

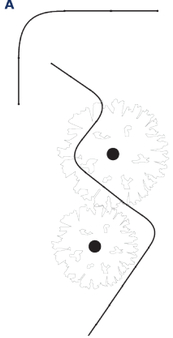
RAL 6015

RAL 6022

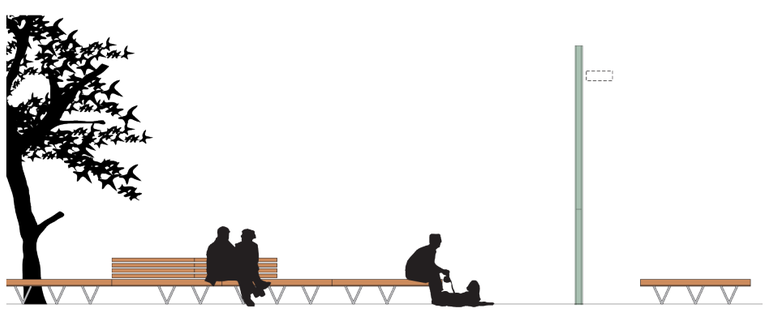

A
B
C
D
F
+14.70
+13.90
+12.40
+12.20
+15.00
+14.00
+14.55
+15.10
+15.50
+15.50
+16.00
+17.00
+18.00
+20.28
1:3
1:3
1:2
1:1.4
4,70
4,00
5,00
5,00
7,50
3,00
5,00
1,50
1,75
1,50
1,50
2,00
1,10
1,50
12,93
15,00
6,00
0,50
3,00
3,00
1,87
2,00
1,87

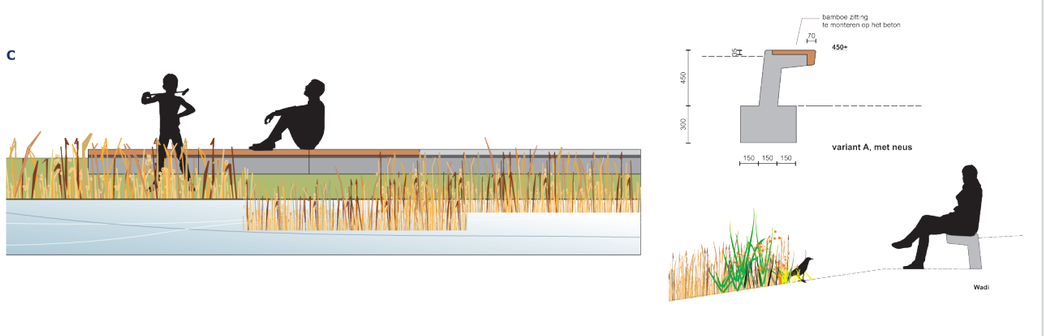
A

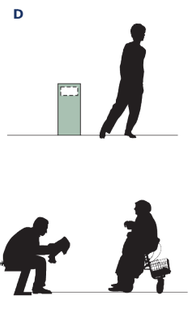
B

C

bamboe zitrug
te monteren op het beton
70
450+
450
300
150
150
150
variant A, met neus
Wadi

D

F

Het is vrijdagmiddag, de warme gloed van de nazomerzon zet de stad in een gouden licht. Ik heb zin om naar buiten te gaan. Vanuit de levendige Spoorzone en het station naar het nieuwe park.
Voorbij de toren van Talent Square opent de stad zich en verschijnt er groen. De grote groep lommerrijke bomen valt óp tussen al die stenen gevels van de binnenstad. Achter de bomen, onder de pergola door, licht het plein al op. Er spelen kinderen met water, anderen eten een ijsje op het klimkunstwerk. Het plein is door het leuke scoutinggebouw echt een fijne plek geworden. Het uitzicht is overweldigend. En dat in het centrum van Tilburg! Wat een ruimte, wat een vrijheid! Er voetballen nu jongeren en er spelen kinderen met vliegers. Vorige week was er nog een foodmarkt op het veld.
Zal ik het sport-pad onder de Esdoornlaan en langs de kabbelende beek nemen of de boulevard langs de ligweides op talud? Ik kies vandaag voor het rondje rechtsom.
Langs de boulevard genieten mensen al kletsend en keuvelend van de heerlijke nazomerzon. Ook op het talud zitten groepjes mensen. Het talud is als één grote groene ligweide met plekken onder de esdoorns, op banken, trappen en langs de paden. Op het hoogste punt heb je ruim uitzicht over het groene evenementveld en de skyline van de stad. De esdoorns beginnen al te verkleuren. Ik kijk uit naar het vlammende kleurenspektakel in de herfst!
Zittend op een van de ligstoelen geniet ik van het uitzicht op de spelende kinderen op het grote veld. De nazomerzon in mijn gezicht is heerlijk. Onder de bomen in de verte zie ik een groepje voorbereidingen treffen voor een BBQ. Nu kan het nog.
Verderop langs de boulevard, aan de vijver, ligt het parkpaviljoen in een mooie tuin vol grassen en bloemen. Grote groepen witte herfstanemonen steken als oplichtende vlinders boven het gras uit. Ze zijn dit jaar echt fantastisch. Het is hier altijd druk met ouders en kinderen. Zeker op vrijdagmiddag. Andere dagen van de week zie je hier ook zakenlui regelmatig lunchen.
Tegenover het parkpaviljoen ligt de sportvallei. Hier ben ik bijna iedere zondag te vinden voor de bootcamp. Ik werk me met vele anderen een ochtendje in het zweet. Elke training starten we de warming-up met het hardlooprondje dat start bij de Beachclub. Op de vele trappen, hellingen en elementen die we onderweg tegenkomen, doen we elke keer weer andere oefeningen.
Mijn zoons sluiten zich in het park aan bij de actieve jongeren die hier hun eigen plekje hebben. Zij zijn met hun skateboard in de weer in de bowl, of op de fiets te vinden op de BMX track, tussen de bloemen en esdoornbomen tegen de helling van het talud aan de noordwest-zijde van het park. In deze hoek bevindt zich ook de stadscamping en de Beachclub. Het bruist hier van de energie en vrije geesten! Ze hebben samen veel plezier. Voorbijgangers zijn onder de indruk van hun kunstige stunts en staan er met een glimlach naar te kijken.
Op de brug bij de boulevard kan ik langs het spoor-pad verder wandelen. Het pad is een relict uit het verleden, toen ter plekke het overslagterrein van van Gend en Loos lag. Het loopt langs de vijver en de beek terug naar het grote plein. Of wandel ik door naar het berkenbosje, onder de Ringbaan West door, richting de Tilburg Campus? Eigenlijk heb ik gewoon zin in een wijntje. Ik besluit in de zonovergoten tuin van het paviljoen een fijne plek te zoeken op het terras langs het water.

Esther Kruit, Mariëlle Kok, Jacqueline Moors, Ginette Blom

SPOORPARK
is een uitgave van de regiegroep Spoorpark Tilburg

Teksten:	Leden regiegroep Spoorpark Tilburg: Johan Dunnewijk, Noud Derks, Frank Vermeulen, Anita de Haas
Namens adviseurs:	Paula Willemse
Namens de landschapsarchitecten:	Esther Kruit
Eindredactie:	Anita de Haas en P.J. Ooms
Illustraties en vormgeving:	Vera van Duren, lid regiegroep Spoorpark
Artist impressies park:	Piotr Szczesniak
Oplage:	300 stuks
Drukwerk:	Drukkerij Gianotten Tilburg Januari 2017

Deze uitgave kwam tot stand met financiële steun van de gemeente Tilburg